

Vergaderjaar 2023–2024

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 3206

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 februari 2024

Voor behoud van het draagvlak voor opvang, is het van blijvend belang om overlastgevend en crimineel gedrag gericht aan te pakken. Overlast door asielzoekers ondermijnt het draagvlak. Er ligt met een nationale aanpak¹ een stevig pakket aan landelijke en lokale maatregelen om overlast te voorkomen en aan te pakken. In de gemeente Westerwolde wordt al jarenlang veel overlast ervaren door inwoners en ondernemers. Vanwege de aard en omvang van de ervaren overlast én het feit dat gemeente Westerwolde te maken heeft met de vestiging van het enige aanmeldcentrum in Nederland met een aanloopfunctie, heb ik besloten een tijdelijke regeling te treffen zodat de (gedeeltelijke) schade van inwoners en ondernemers, veroorzaakt door deze overlast, zal worden vergoed en een incidentele bijdrage toe te kennen voor het treffen van aanvullende preventieve maatregelen. Zoals ik uw Kamer bij brief van 19 december jl. heb geïnformeerd (Kamerstuk 19 637, nr. 3183), wordt deze regeling getroffen voor schade aan een goed of een zaak, die plotseling en onvoorzien is ontstaan door overlast door asielzoekers, en niet vergoed wordt door de verzekeraar. Denk bijvoorbeeld aan diefstal, inbraak of verduistering door een asielzoeker. Zaken waarvan de vergoeding onder staatssteun valt, zoals omzetting, maken geen onderdeel uit van de regeling. De regeling wordt momenteel nader uitgewerkt en gepubliceerd op de website van een digitaal loket. Ook zal een incidenteel bedrag aan de gemeente Westerwolde beschikbaar worden gesteld voor het nemen van bepaalde preventieve maatregelen om de kans op schade door overlast voor ondernemers te verminderen. Dit wordt in samenwerking met de gemeente nader uitgewerkt, denk bijvoorbeeld aan extra inzet van beveiligers.

¹ Kamerbrief 10 november 2023, Kamerstuk 19 637, nr. 3175.

Pilotvorm

De tijdelijke regeling is een pilot voor de duur van twaalf maanden. De regeling gaat in vanaf het moment dat het digitale loket operationeel is en verzoeken daadwerkelijk door de ondernemers en inwoners van de gemeente Westerwolde kunnen worden ingediend. Dat zal zo spoedig mogelijk zijn. De schades die vanaf 1 januari 2024 zijn opgelopen, kunnen worden ingediend zodra de regeling in werking treedt. Dit zal zo spoedig mogelijk zijn. Er wordt een extern bureau ingehuurd om het digitale loket op een eigen website te operationaliseren en beheren, alwaar de verzoeken kunnen worden ingediend. Zij zullen de verzoeken in behandeling nemen en beoordelen en ook zorgdragen voor de uitbetaling aan de verzoeker. Het kader voor de beoordeling van deze aanvragen is opgesteld in samenwerking met de gemeente en het COA. Het externe bureau zal ook het contactpunt voor de inwoners en ondernemers zijn voor eventuele vragen over het indienen van een verzoek of een reeds ingediend verzoek.

De schades van 2022 en 2023 zijn en worden reeds door de gemeente Westerwolde verwerkt en afgehandeld. Overeengekomen is dat deze kosten worden gedeclareerd bij JenV.

Ik monitor periodiek in gezamenlijkheid met het COA en de gemeente de voortgang van de tijdelijke regeling. Ik zal uw Kamer informeren over de voortgang hiervan.

Na afronding van de pilot zal worden geëvalueerd of deze maatregel lokaal heeft bijgedragen aan de aanpak van de ervaren overlast door inwoners en ondernemers, en hoe zich dit verhoudt tot bestaande wettelijke (on)mogelijkheden.

Digitaal loket

Het indienen van verzoeken dient eenvoudig te zijn voor de inwoners en ondernemers van de gemeente Westerwolde. Verzoeken zullen daarom digitaal ingediend kunnen worden. Hier is een digitaal formulier voor gemaakt. De gemeente Westerwolde zal inwoners en ondernemers actief verwijzen naar het digitale loket. Ook zal actuele informatie omtrent de tijdelijke regeling en loket worden gepubliceerd op de website van het loket. In gezamenlijkheid met de gemeente zal via verschillende communicatielijnen worden gecommuniceerd over de tijdelijke regeling en hoe een verzoek kan worden ingediend.

Verder moet ook duidelijk zijn op basis waarvan de aanvragen worden beoordeeld en al dan niet een verzoek wordt gehonoreerd. Voor zowel het formulier als de FAQ en de tijdelijke regeling wordt aangesloten bij de Rijksbrede werkwijze op dit vlak. Voor eventuele vragen wordt een contactformulier geplaatst op de website van het loket.

Preventieve maatregelen

Er wordt reeds sinds de zomer van 2022 extra beveiliging ingezet in het winkelgebied van Ter Apel om overlast door asielzoekers zoveel als mogelijk te voorkomen. Deze beveiliging wordt in het kader van preventie aangescherpt. Voorts wordt een incidenteel bedrag aan de gemeente Westerwolde beschikbaar gesteld om nadere preventieve maatregelen te treffen in het winkelgebied en overlast door asielzoekers te voorkomen.

Mijn inzet is er blijvend op gericht om overlast gevend gedrag door
asielzoekers maximaal te voorkomen en aan te pakken.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg